

สรุปและข้อเสนอนะ

การเรียนการสอนวิชาวรรณคดีโดยเฉพาะวรรณคดีคำสอน ผู้เรียนมักจะตั้งคำถามเสมอว่า คำสอนในวรรณคดียังใช้ได้ในปัจจุบันหรือไม่ งานวิจัยฉบับนี้จึงเกิดขึ้นเพื่อหาคำตอบให้คำถามนี้บางส่วน โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์คำสอนสตรีในวรรณคดีล้านนา
2. เพื่อศึกษาเจตคติของชาวเชียงใหม่ปัจจุบันต่อคำสอนสตรี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ถิ่นที่อยู่อาศัย อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และสถานภาพการสมรส กับเจตคติต่อคำสอนสตรี

วรรณคดีล้านนาที่ใช้วิเคราะห์คำสอนสตรีมีดังนี้

1. คำวชอ เรื่องชีวิตาลีนคำ
2. คำวชอ เรื่องวรรณเพราทอม
3. คำวชอ เรื่องอ้ายร้อยทอด
4. คำวชอ เรื่องจันตะฆา
5. คำวชอ เรื่องวงศ์สุวรรณค์ เล่ม 1, 2
6. คำวชอ เรื่องกำก้าดำ
7. คำวชอ เรื่องทองลิ้น
8. คำวชอ เรื่องเจ้าสุวัตร์
9. คำวชอ เรื่องสุวรรณะ เมฆะทมาชนคำ
10. หนังสือโวหารล้านนา
11. หนังสือโลกนัยชาดก
12. คำวชอธาตุพนธ์
13. คติสอนใจชาวลานนาไทย
14. โคลงวิทูลสอนโลก
15. โคลงเจ้าวิทูลสอนหลาน
16. คำสอนพระยามังราย
17. คำสอนหมื่นสาร

18. สุภานิตล้านนา
19. ไคลงพรหมทัต
20. ชรรมดาสนโลก
21. จักกวาฬทีปนี

กลุ่มตัวอย่าง เลือกจากประชากรในจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบให้
โควต้าที่เฉพาะเจาะจง (Purposive Quota Sampling) จำนวน 728 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง ผู้วิจัยและ
ผู้ช่วยนักวิจัยออกสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างระหว่างวันที่ 1 ธันวาคม 2531 ถึง 28 กุมภาพันธ์ 2532

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการแจกแจงความถี่ ทาสีสัดส่วน ผู้เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย
ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างที่ระดับ .05 โดยใช้การทดสอบไค-สแควร์ และทดสอบความ
สัมพันธ์ระหว่างเพศ ถิ่นที่อยู่อาศัย อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และสภาพภาพการสมรสกับเจตคติ
ต่อคำสอนสตรีโดยใช้การทดสอบความน่าจะเป็นที่แน่นอน (P-Value)

ผลการวิเคราะห์ค่าสอนสตรีในวรรณคดีล้านนาได้ดังนี้

1. สอนสตรีให้มีกายงาม

- 1.1 สอนสตรีให้รักษาร่างกายให้อ่อนแอ้อันแอมางร่างกาย
- 1.2 สอนสตรีให้รักษาผิวพรรณให้งดงาม
- 1.3 สอนสตรีให้แต่งหน้าให้งดงาม
- 1.4 สอนสตรีให้แต่งผมให้งดงาม
- 1.5 สอนสตรีให้แต่งกายให้งดงาม
- 1.6 สอนสตรีให้รักษาร่างกายให้มีกลิ่นหอม
- 1.7 สอนสตรีให้ยิ้มแย้มแจ่มใสอยู่เสมอ

2. สอนสตรีให้มีวาจางาม

- 2.1 สอนสตรีให้พูดความจริง มีสัจจะ
- 2.2 สอนสตรีให้พูดไพเราะอ่อนหวาน
- 2.3 สอนสตรีให้ไม่ทำเรื่องทะเลาะวิวาท
- 2.4 สอนสตรีไม่ให้พูดเรื่องส่วนตัวและเรื่องผู้อื่นอันอาจก่อให้เกิดผลเสียได้

3. สอนสตรีให้มีจิตใจงาม
  - 3.1 สอนสตรีไม่ให้แสดงกิริยาอาการ โกรธ
  - 3.2 สอนสตรีไม่ให้จองเวร ไม่มุ่งร้าย ไม่อิจฉาริษยา
  - 3.3 สอนสตรีให้เป็นคนหนักแน่น และเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
  - 3.4 สอนสตรีให้เป็นคนกตัญญูต่อผู้มีคุณ
  - 3.5 สอนสตรีให้เลื่อมใสศรัทธาศาสนา และปฏิบัติตามหลักธรรม
4. สอนสตรีให้มีกิริยามารยาทงาม
  - 4.1 สอนสตรีให้เป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน
  - 4.2 สอนสตรีให้มีมารยาท ส้ารวมกิริยาทั้งการพูด การเดิน และอื่น ๆ
5. สอนสตรีให้มีสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ และขยันทำงาน
  - 5.1 สอนสตรีให้ศึกษาหาความรู้ทั้งวิชาทั่วไปและวิชาชีพ
  - 5.2 สอนสตรีให้รู้จักคิด มีสติปัญญา เฉลียวฉลาด
  - 5.3 สอนสตรีให้มีความละเอียดรอบคอบ
  - 5.4 สอนสตรีให้ขยันหมั่นเพียร ทำการงาน
6. สอนสตรีให้รู้จักครองตน
  - 6.1 สอนสตรี : ไม่ควรอยู่เป็นโสด
  - 6.2 สอนสตรีให้รักนวลสงวนตัว
  - 6.3 สอนสตรีให้อย่าเชื่อผู้ชายที่มาเกี้ยวพาราสีง่าย ๆ
  - 6.4 สอนสตรีให้วางตัวให้เหมาะสมกับฐานะ
7. สอนสตรีให้รู้จักเลือกคู่ครอง
  - 7.1 สอนสตรีให้เลือกผู้ชายคนแรกที่ถูกต้องตัวเป็นสามี
  - 7.2 สอนสตรีให้เลือกชายที่เฉลียวฉลาดเป็นสามี
  - 7.3 สอนสตรีให้เลือกคนดีมีศีลธรรม เป็นสามี
  - 7.4 สอนสตรีให้เลือกชายที่มีฐานะและตระกูลเสมอกันเป็นสามี
8. สอนสตรีให้รู้จักปฏิบัติหน้าที่ของภรรยา
  - 8.1 สอนสตรีให้ดูแลบ้านเรือนให้เป็นระเบียบและสะอาด
  - 8.2 สอนสตรีให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในครอบครัว

- 8.3 สอนสตรีให้เคารพ ยกย่อง นับถือ ไม่ดูหมิ่น และไม่ได้เถียงสามี
  - 8.4 สอนสตรีก่อนจะทำอะไรให้ปรึกษาสามีก่อน
  - 8.5 สอนสตรีให้รักเดียวใจเดียว ไม่นอกใจสามี และไม่เป็นที่รักให้หย่าร้าง
  - 8.6 สอนสตรีให้ปรนนิบัติ เอาอกเอาใจสามี ทั้งเรื่องอาหาร เครื่องนุ่งห่ม และที่หลับนอน
9. สอนสตรีให้รู้จักปฏิบัติต่อบิดามารดา ญาติ และผู้อาวุโส
    - 9.1 สอนสตรีให้เคารพเชื่อฟัง ไม่ได้เถียงบิดามารดา ญาติ และผู้อาวุโส
    - 9.2 สอนสตรีให้ปฏิบัติ เลี้ยงดูบิดามารดา ญาติ และผู้อาวุโส
  10. สอนสตรีให้รู้จักเข้าสังคม
    - 10.1 สอนสตรีให้รู้จักเลือกคบคนดีเป็นเพื่อน
    - 10.2 สอนสตรีให้รู้จักต้อนรับแขก

ผลการวิเคราะห์เจตคติของชาวเชียงใหม่ปัจจุบันต่อคำสอนสตรีในวรรณคดีล้านนา พบว่า ชาวเชียงใหม่ปัจจุบันมีเจตคติที่ดีต่อคำสอนสตรีในวรรณคดีล้านนา มีรายละเอียดบางประการเท่านั้นที่ชาวเชียงใหม่ปัจจุบันไม่เห็นด้วย ดังนั้นพอสรุปได้ว่าคำสอนสตรีในวรรณคดีล้านนาสามารถนำมาใช้ในปัจจุบันได้

อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้ให้คำตอบแต่เพียงว่าวรรณคดีล้านนาสอนอะไรแก่สตรีบ้าง และคำสอนนั้นสามารถใช้ในปัจจุบันได้หรือไม่ แต่งานวิจัยยังไม่ตอบคำถามที่ว่า สตรีปัจจุบันปฏิบัติตามคำสอนดังกล่าวหรือไม่ มีปัจจัยอะไรบ้างที่ทำให้สตรีปฏิบัติตาม หรือไม่ปฏิบัติตามคำสอนนี้ ซึ่งน่าจะได้ทำวิจัยเพื่อหาคำตอบต่อไป

อนึ่ง ท้องถิ่นต่าง ๆ เช่นภาคใต้ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต่างก็มีวรรณกรรมคำสอนเฉพาะท้องถิ่นของตน น่าจะได้ทำวิจัยทำนองนี้เพื่อจะได้ทดสอบว่าคำสอนสตรีในท้องถิ่นนั้น ๆ สามารถนำมาใช้ในปัจจุบันได้หรือไม่